

SECȚIUNEA 6: INOVAȚII CONTABILE ÎN ECONOMIA CUNOAȘTERII

ANALYSIS OF THE RISK OF NON-PAYMENT OF ANNOUNCED DIVIDENDS

ANALIZA RISCULUI DE NEACHITARE A DIVIDENDELOR ANUNȚATE

Natalia ȚIRIULNICOVA, dr.

e-mail: tiriulnicova.natalia@ase.md

Academia de Studii Economice a Moldovei

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu –Bodoni, 61

Telefon: + 373 22 402 760, web page: www.ase.md

Abstract: The legislation in force contains some restrictions on the deadline for payment of dividends announced by joint stock companies. Respectively, for the companies that have made the decision regarding the distribution of the profit for the payment to the shareholders, there is the risk of not meeting the established term. This article examines how to analyze this risk by applying the indicator "duration of payment of announced dividends". Two ways to calculate this indicator are illustrated based on the example, which contributes to the selection of the most relevant and realistic way of the risk evaluation. The analytical conclusions formulated following the calculations performed examine the decisions to minimize the risk of non-payment of the announced dividends.

Key words: dividend, risc, durata de achitare, încasări operaționale, flux net de numerar

JEL CLASSIFICATION: M-41, M 49.

Actualmente actele normative conțin unele restricții cu privire la termenul de achitare a dividendelor anunțate de către societăți pe acțiuni. În particular, legislația în vigoare stipulează că termenul de plată a dividendelor se stabilește de organul care a luat decizia de plată în conformitate cu statutul societății pe acțiuni, însă nu poate fi mai mare de 3 luni de la data luării deciziei cu privire la plata lor [1, art. 49 al. (10)].

Este de menționat că legislația fiscală definește "dividend" ca venit obținut din repartizarea profitului net între acționari (asociați) în conformitate cu cota de participație depusă în capitalul social [2, art. 12 al. (3)]. Astfel, noțiunea de "dividend" se atribuie nu numai la activitatea societăților pe acțiuni, dar este aplicabilă și pentru societățile cu răspunderea limitată. Potrivit legii, profitul net se plătește asociaților societăților cu răspunderea limitată în formă bănească, în decurs de 30 de zile de la data adoptării hotărârii privind distribuirea acestuia, dacă adunarea asociaților nu a stabilit un alt termen [3, art. 39 al. (3)].

Întrucât există probabilitatea de neîncadrare în termenele stabilite de legislația pentru achitarea dividendelor anunțate, la elaborarea și aprobarea deciziilor privind repartizarea profitului între proprietarii societății este important să fie apreciat riscul de nerespectare a restricțiilor legii.

În scopul depistării și măsurării riscului de neachitare a dividendelor în termenul prestabilit se propune examinarea duratei de achitare a dividendelor anunțate. Acest indicator reflectă numărul de zile în decursul cărora entitatea poate plăti dividendele anunțate în suma deplină fără finanțare din exterior.

Pentru determinarea indicatorului financiar nominalizat se pot utiliza două modalități de calcul. Prima modalitate reprezintă raportul între suma profitului care este repartizat (sau se preconizează să fie repartizat) spre plată proprietarilor societății și mărimea încasărilor de numerar care societatea generează în mediu pe zi în cadrul activității operaționale. În consecință, formula de calcul este următoarea:

$$\text{Durata de achitare a dividendelor anunțate (calculată pe baza încasărilor)} = \frac{\text{Suma dividendelor anunțate}}{\text{Încasări operaționale de numerar medii pe zi}}$$

În calitate de sursă informațională privind numitorul ratei indicate mai sus servește decizia (sau proiectul deciziei) organului competent al societății cu privire la plata dividendelor. Numărătorul ratei se calculează conform datelor din Situația fluxurilor de numerar. În acest scop suma încasărilor din vânzări și altor încasări operaționale se divizează la numărul de zile în perioada analizată.

Altă modalitate de calcul a indicatorului examinat presupune utilizarea relației:

$$\text{Durata de achitare a dividendelor anunțate (calculată pe baza fluxului net)} = \frac{\text{Suma dividendelor anunțate}}{\text{Fluxul net de numerar din activitatea operațională mediu pe zi}}$$

A două abordare este mult mai strictă, întrucât presupune luarea în calcul fluxului net de numerar, adică diferenței între încasări și plăți din activitatea operațională. Anume această modalitate pare mai realistă, pentru că la calcularea indicatorului se ia în considerare prioritatea achitării salariilor, dobânzilor, impozitelor în comparație cu achitarea dividendelor. Acest aspect este ilustrat în exemplul prezentat mai jos.

Exemplu. Entitatea "XYZ" SA evaluează gradul riscului potențial de neachitare a dividendelor care se propun spre plată de consiliul societății în mărime de 80% din suma profitului net obținut în 2019. Modul de efectuare a calculelor este redat în tabelul 1.

Tabelul 1. Calculul duratei de achitare a dividendelor propuse spre achitare

Nr. crt.	Indicatori	Mărimea
1.	Profit net, lei	4 815 052
2.	Încasări din vânzări, lei	12 292 185
3.	Alte încasări din activitatea operațională, lei	4 121 446
4.	Fluxul net de numerar din activitatea operațională, lei	420 713
5.	Durata achitării dividendelor anunțate (calculată pe baza încasărilor), zile	86
6.	Durata achitării dividendelor anunțate (calculată pe baza fluxului net), zile	3 341

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor convenționale

Din datele tabelului 1 se observă că durata achitării dividendelor anunțate (calculată pe baza încasărilor) constituie 86 zile $\{(4\ 815\ 052\ \text{lei} \times 80\%) : [(12\ 292\ 185\ \text{lei} + 4\ 121\ 446\ \text{lei}) : 365\ \text{zile}]\}$. Acest rezultat denotă riscul moderat de neachitare a dividendelor preconizate spre plată, pentru că perioada posibilă de achitare este mai mică decât termenul maxim stabilit de legislația în vigoare (90 zile).

Calculul duratei de achitare a dividendelor anunțate pe baza fluxului net arată un rezultat absolut contrar. Numărul de zile în decursul cărora entitatea poate achita dividendele anunțate în suma deplină pe seama fluxului net de numerar din activitatea operațională, constituie 3 341 zile $\{(4\ 815\ 052\ \text{lei} \times 80\%) : [420\ 713\ \text{lei} : 365\ \text{zile}]\}$, ceea ce indică un risc foarte ridicat de neîncadrare în restricțiile legii.

În condițiile riscului sporit de neachitare a dividendelor care se propun spre plată acționarilor, consiliul societății pe acțiuni "XYZ" urmează să procedeze la diminuarea considerabilă a sumei profitului îndreptat pentru plata dividendelor, la atragerea finanțării suplimentare din exterior (credit pentru suplinirea mijloacelor circulante) sau la îmbinarea acestor măsuri de soluționare a problemei.

Concluzii. Generalizând cele expuse mai sus, este de subliniat importanța analizei riscului de neachitare a dividendelor anunțate pentru elaborarea și adoptarea deciziilor privind repartizarea profitului între proprietarii societății. În procesul analizei acestui tip de risc este rațională examinarea duratei de achitare a dividendelor anunțate. Ca o modalitate mai relevantă de determinare a indicatorului nominalizat se propune efectuarea calculului pe baza fluxului net de numerar din activitatea operațională. Aplicarea acestei modalități pentru analiza riscului de neachitare a dividendelor, va contribui la elaborarea deciziilor argumentate privind repartizarea profitului între proprietarii societăților pe acțiuni și societăților cu răspunderea limitată.

1. Legea privind societățile pe acțiuni nr. 1134-XIII din 02.04.1997.
2. Codul fiscal al Republicii Moldova nr.1163-XIII din 24.04.1997.
3. Legea privind societățile cu răspunderea limitată nr.135 din 14.06.2007.